

EN HISTORIE FRA SENJA

av Helge Nymo

Det gikk to kvinnfolk opp Bokkedalen.
de hadde ordre fra prinsipalen.
Til Bökkemoen å kjøpe kyr.
men det fikk vente det stakkars dyr.

Slik begynte ei vise som en bygdepoet i Stønnesboten skrev til en julerevy som ungdomslaget i Stønnesbotn hadde i 1925 -visstnok.

Og bakgrunnen for dette var at en småbruker og fisker i Galnslått i Stønnesbotn hadde kjøpt ei ku på Bökkemoen ved Lysvatnet, og kona og en datter skulle ga dit å hente den. Dette skjedde høsten 1925, og kunne ha fått katastrofale følger for disse to.

De startet en morgen senhøstes fra Elveland for å gå opp Bokkedalen og ned til Bökkemoen og hente kua, for så å gå tilbake, samme dagen.

Oppe i høyden var det ganske mye snø, så det ble vel en del grynning, som det sies om å gå i laussnø. Feilen var den at disse to var ikke så godt kjent som de burde være. For de gikk for langt oppover Bokkedalen, så da de endelig forlot den, kom de over til Helvetesdalen, og da var de ille ute å kjøre. De trodde da at de var kommet for langt mot Lysbotn og begynte å gå vestover dalen langs Helveteselva. De kom til Mellomvatnet og fortsatte forbi dette og kom til Helvetesvatnet og begynte å gå langs det. Da de kom til Salingselva, begynte dem å lure på at det bar galt avsted. De sto og overveide å snu, men så hørte de det banke vestafor, og dermed fortsatte de vandringen.

Nå var det slik i de dager at det var drevet en god del jakt og fangst av ryper, og akkurat i de dager lå det fire mann i en gamme ved Helvetesvatnet på snarefangst etter ryper den høsten. To av disse var før på dagen gått til bygds etter proviant, så det var to igjen der oppe da. Disse var kommet til gammen etter endt røkting

av fangstredskapene, og holdt på skulle fyre opp i ovnen og koke seg mat. En av dem var opptatt av å skaffe brendsels og hadde vært og leita seg ei tørrbjørk til opptenningsved. For å teste den hadde han slått på den med øksa.

I det kalde været hørtes lyden langt, og det var sikkert dette som reddet livet til de to villfarende. Da de kom til gammen var det nesten mørkt og snøen gikk til knes. De spurte om det var langt til Bokkemoen. Han som holdt på med veden, blir forbauset da han ser hva slags folk som kommer, og sier: "Bokkemoen? Nå tror jeg dere har gått galt." Dette hørte han som er inne og stikker hodet ut gjennom gamdøra. "Ka, kjem her folk?" spør han, og da blir dattera redd, legg på sprang videre vestover, men han trøster henne med de ord at "du kommer ikke langt den veien". Årsaken til dette var at der går et flåg i vannet like vestafor gammen.

Grunnen til at jenta ble redd var at mannen som kom ut av gammen såg skummel ut, sotet og svart, - han hadde holdt på med ovnen.

Alt roet seg da de fikk presentert seg for hverandre. Og de to besluttet seg for å snu og gå samme veien tilbake. Dette frarådet da fangstmennene dem å gjøre, men det ble det ikke snakk om, de skulle snu! De ble da enig, men først skulle dem ha kaffe og mat for de måtte da være sultne. Men kjelen tok det sin tid å koke, så det varte og rakk før kaffen og maten var inntatt. Kona satt inne i gammen på en brisk, men jenta satt i døra. Ho ville ikke inn. Da de endelig var forsynte og skulle gå, klarte ikke kona å komme seg på beina. Da hadde ho stivna til. Dette var de to luringene klar over, derfor kokte kjelen så seint, og dermed berget de også livet til damene. For det var umulig at har klart å gå tilbake til Stønnesboten i mørket og i dyp snø. Dermed måtte de be om å få overnatte der, og der var det jo plass til da de to andre var gått ned. Dagen etterpå var det overskyet og litt snøyr i lufta. Den ene av mennene tok da og fulgte damene ganske til Bokkemoen. Bar skiene og grynnen foran dem til det var åpen vei til bygds, og bad de om å

ikke forlate sporet. Slik kom de seg til reises mål.

På Bokkemoen ble folket forbauset over at de kom i et så usikkert vær, og da dem sa at det var klart, pent vær i går da dem gikk hjemmefra, forsnakket de seg. Dem måtte fortelle hvordan dette hang sammen, og at dem hadde overnattet i Helvetesdalen. De tok så kua med seg og gikk hjem, men fortalte ikke hjemme hva som hadde skjedd, men at dem hadde overnatta på Bokkemoen.

Senere på høsten kom mannen som solgte kua utover til Stønnesbotn for å handle. Den tidligere nevnte poet, drev da ei lita krambu i Galnslåtta ved siden av å være ekspeditør av lokalbåten. Hit kom da kuselgeren, og i samtalens løp spurte han hvordan det var med disse kuhenterne. Dette var jo nyhetssensasjon. Vedkommende sørget for å få flest mulig detaljer om hendelsen. Dette førte altså til nevnte vise, som ble framført på julerevyen i ungdomslaget. Da først fikk folk i bygda kjennskap til hva som kunne ha blitt en tragedie. Men som heldigvis endte godt.

Jeg har ikke sett denne hendelsen nevnt noen steder, selv ikke i ”Kulturbilder fra gamle Hillesøy”. Historien er helt sann og ved å studere kartet kan en og hver se hvor ferden har gått. Jeg har med vilje ikke nevnt noen navn, men jeg kjente alle involverte personer meget godt. Og har selv overnatta i nevnte gamme mange ganger så lenge den var boende i.